

Oppgåvehefte

Norden i skolen

DEN STORE NORDISKE
JULECHALLENGE 🌲

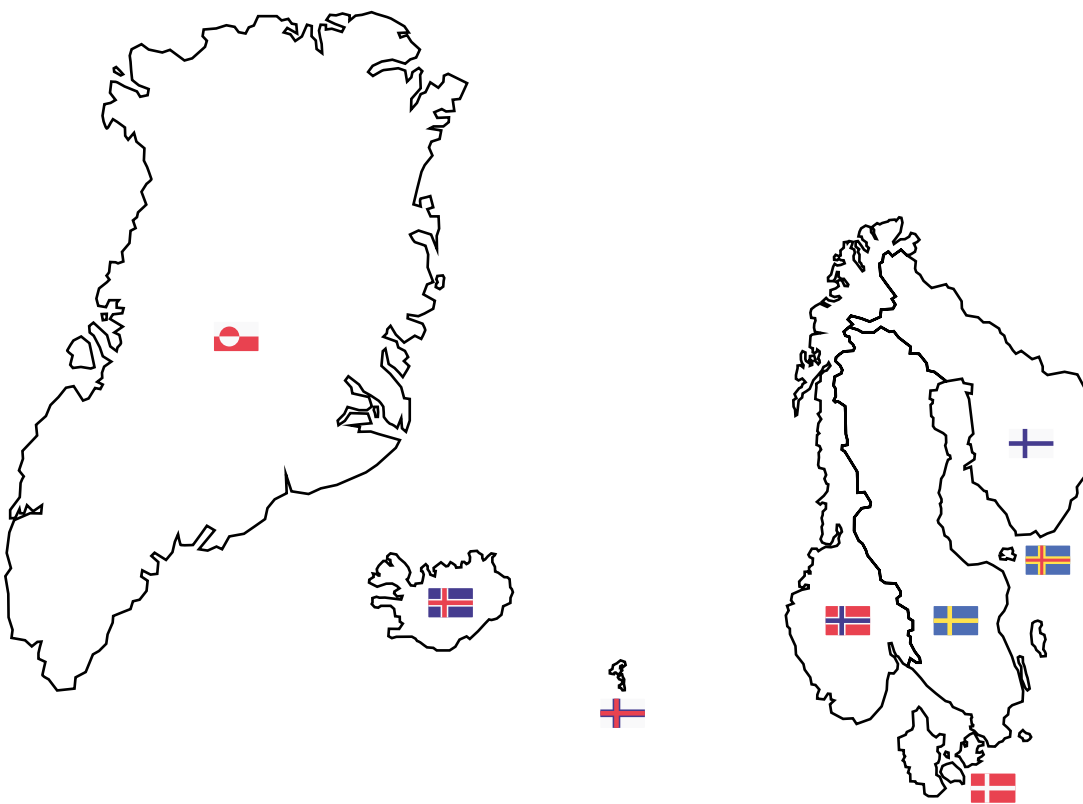

Kapittel 1

No skal du lytte til det første kapittelet av *Den store nordiske julechallenge*. Les gjennom oppgåvene før du lyttar og arbeid med dei etterpå.

A.

Høyr etter kor dei tre borna som snakker kjem frå. Skriv navna til deltakarane i det riktige landet på kartet.

B.

Snakk saman med ein medelev etter at de har lytta til kapittelet.

-Kven i familien til Emma deltok i den aller første julechallenge for tusen år sidan?

-Kor mange deltakarar er det i *Den store nordiske julechallenge*?

Kapittel 2

No skal du lytte til det andre kapitlet av *Den store nordiske julechallenge*.
Les gjennom heile oppgåva før du lyttar.

A. (medan du lyttar)

Lytt etter orda:

Gøy

Sjovt

Roligt

Sett saman orda med det riktige språket:

DK

NO

SV

Gøy

Sjovt

Roligt

Kva tyder dei tre orda?

Kva trur William at det tyder?

B. (etter lytting)

Snakk med ein medelev:

-Kva ønsker William seg?

-Kva ønsker Emma seg?

-Kva er det største ønsket til Sofia?

Kapittel 3

No skal du lytte til det tredje kapittelet av *Den store nordiske julechallenge*. Les gjennom oppgåvene før du lyttar og arbeid med dei etterpå.

A.

Ræstur fiskur – smak på orda.

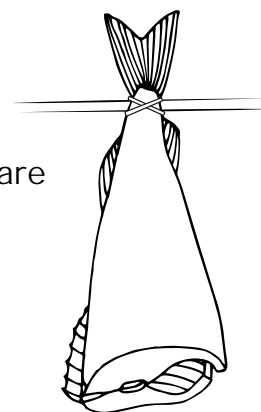
Først skal du kviskre *Ræstur fiskur* for deg sjølv, så seie det høgare og høgare.

B.

Fortel ein medelev: Kva er Ræstur fiskur og sperðil?

C.

Les meir om 'Føroysk jól' på nettet – alternativt kan du sjå og lytte til e-boka med same namn på atlantbib.org.

Kapittel 4

No skal du lytte til det fjerde kapitlet av *Den store nordiske julechallenge*. Les gjennom oppgåvene før du lyttar og arbeid med dei etterpå.

A.

Finn ein medelev med same farge på sko, sokkar eller t-skjorte som deg sjølv og snakk saman om:

- Korleis klarte Emma utfordringa?
- Korleis har William løyst oppgåva?
- Fortel kva samiske Aapo er opprørt over.
- Kva skjer til slutt?

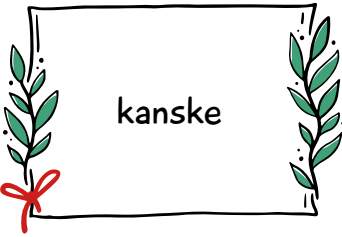

Kapittel 5

No skal du lytte til det femte kapittelet av *Den store nordiske julechallenge*.
Les gjennom oppgåvene før du lyttar.

A. (medan du lyttar)

Lytt etter orda og sett kryss når du høyrer dei.

 kanskje	anderledes	bättre	serr
	geit	sjunga	utmaningen
ged	verkligen	fuskigt	

B. (etter lytting)

Finn ein medelev som har ein julebukk ståande som julepynt heime og forklar kvarandre:

-Kva går tradisjonen med å gå julebukk ut på?

Kapittel 6

No skal du lytte til det sjette kapitlet av *Den store nordiske julechallenge*.
Les gjennom oppgåvene før du lyttar og arbeid med dei etterpå.

A.

Gruppeoppgåve:

Snakk saman om korleis Emma, William og Sofia løyste oppgåva.

B.

Gå saman i små grupper og vel dykk ein julesong frå dykkar eige land. De skal øve på den i 5 min. Bruk gjerne YouTube, om det er vanskeleg å hugse korleis songen går. Etterpå skal de synge for ei anna gruppe eller resten av klassa etter tur.

Kapittel 7

No skal du lytte til det sjuande kapittelet av *Den store nordiske julechallenge*. Les nøye gjennom oppgåvene før du lyttar og arbeid med dei etterpå.

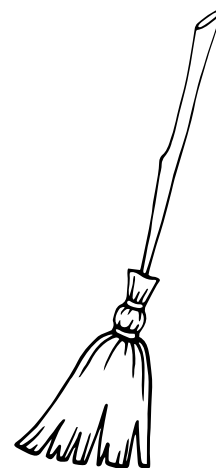
Gøym kosten

Gøym kosten er ein gammal norsk juletradisjon. Det er ikkje alle nordmenn som framleis gjer dette i dag. Gøym kosten går ganske enkelt ut på at nordmennene skal gøyme kostane sine på julekvelden. Den dag i dag er dei nemlig overtydde om at heksene kjem tilbake til jorda og stel kostane deira.

A.

Klasseoppgåva:

Ha ein runde med gøymeleiken i klasserommet eller ein stad på skulen. Tenk gjennom kor det vil vere best å gøyme ein kost og gøym deg der. Læraren eller ein elev kan vere heksa som kjem for å finne kostane.

Kapittel 8

No skal du lytte til det åttande kapittelet av *Den store nordiske julechallenge*. Les gjennom heile oppgåva før du lyttar og arbeid med ho etterpå.

A.

Hjelp Sofia, Emma og William med å finne kostane. De kan ta tida og sjå kven i klassa som finn dei først og blir ei ekte juleheks.

Kapittel 9

No skal du lytte til det niande kapittelet av *Den store nordiske julechallenge*. Les gjennom oppgåvene før du lyttar.

A.

Kva tenker du på når du tenker på Danmark?

B.

Kva er Danmark kjend for ifølgje Nis?

Sett kryss ved dei svara som er riktige:

☐ Vakre fjell og fjordar	☐ Subway surfers
☐ Leverpostei	☐ ABBA
☐ Remoulade	☐ Den lille havfrue
☐ H.C. Andersen	☐ Brun saus og poteter
☐ Ullundertøy	☐ Plastjuletre
☐ Lego	☐ Turar til sjukehuset på julekvelden på grunn av for mykje saus

Dei fleste av oss i Norden har ei forventning til korleis dei andre nordbuarane er og oppfører seg. Nokre gonger blir fordommane våre avkrefta og andre gonger er det litt sanning i det vi forventer. Når vi har slike forventningar om andre, kallar vi det for stereotyper. Når vi møter andre, er det viktig at vi utforskar skilnadane hos kvarandre på ein omsorgsfull og venleg måte. På den måten blir vi klokare både på oss sjølv og dei vi møter.

C.

Du kan lese meir om dansk jul på nettet.

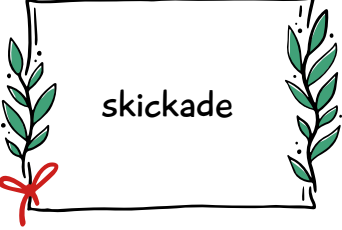

Kapittel 10

No skal du lytte til det tiande kapitlet av *Den store nordiske julechallenge*.
Les gjennom heile oppgåva før du lyttar.

A.

Lytt etter orda og sett kryss når du høyrer dei.

 skickade		julestemning	andestek
vegan	julskinka	fråga	misfornøyd
äter	kjøtt	bryet	

Kapittel 11

No skal du lytte til det ellefte kapittelet av *Den store nordiske julechallenge*. Les gjennom heile oppgåva før du lyttar.

A.

Svar på desse spørsmåla ved å setje ring rundt det riktige svaret:

Kva tyder: «Det er ingen grunn til å gråte over spilt melk»?

- Ein kan søle så mykje melk ein vil
- Du skal ikkje irritere deg over ting du ikkje kan forandre på
- Mora di blir skuffa over deg viss du søler melk

Kven har sagt “Lions don’t compare themselves to humans”?

- Lionel Messi
- Erling Braut Haaland
- Zlatan Ibrahimović

Kor høgt er Kebenekaise, det høgste fjellet i Sverige?

- 2090 meter
- 2469 meter
- 149 meter

Kor høgt er Galdhøpiggen, det høgste fjellet i Noreg?

- 2090 meter
- 2469 meter
- 149 meter

Kor høgt er Himmelbjerget, det høgste fjellet i Danmark?

- 2090 meter
- 2469 meter
- 149 meter

Snakk saman i klassa om svara dykkar.

Kapittel 12

No skal du lytte til det tolvte kapittelet av *Den store nordiske julechallenge*. Les gjennom heile oppgåva før du lyttar.

A.

Smak på orda - gruppeoppgåve:

De skal førestille dykk at de er Emma, Sofia og William som rir på den store elgen. Les høgt gjennom dialogen, øv dykk på å uttale orda. Bruk ordboka til Norden i Skulen. Vis det vesle teaterstykket for kvarandre i klassa.

Sofia: Er du sikker på at dette er en god idé, William?

William: Bare rolig, jeg har styr på det ... det minder lidt om et spil på min Xbox.

Emma: Kan vi inte sänka farten lite?

William: Det ved jeg så ikke lige, hvordan man gør.

Sofia: Løper den ikke litt rart?

William: Jo det har du ret i ... den er måske bare glad og mæt af alle de rådne æbler.

Emma: Åh nej, sa du ruttna äpplen?

William: Ja ... så du ikke det? Er du gal hvor den guffede!

Emma: Men då är den ju full! När älgar äter jästa äpplen blir de fulla ... Det är liksom ... alkohol!

Sofia: Er du seriøst!? Jeg vil ikke dø sånn her... Jeg ofrer gjerne 1000 følgere for ikke å dø sånn her!

William: Yeehaw!!

Emma: Vad gör du William?

William: Jeg fikser det!

Sofia: Men hvorfor må vi gå til et tre?

William: Når vores golden retriever har drukket alkohol skal den altid hen til et træ og lette ben.

Emma: Kom igen! Vi hoppar av medan den kissar!

Sofia: Når i all verden drikker golden retrieveren din alkohol?

Emma: JAG KAN SE HUSET!

William: Hurra ... Vi klarede det!

Kapittel 13

No skal du lytte til det trettande kapittelet av *Den store nordiske julechallenge*. Les gjennom heile oppgåva før du lyttar.

A.

Kva tenker du på, når du tenker på Sverige?

B.

Kva er Sverige kjend for ifølgje Nis?
Lag ei stjerne ved dei riktige svara.

☐ Zlatan Ibrahimovic	☐ Astrid Lindgren
☐ IKEA	☐ H. C. Andersen
☐ H&M	☐ Minecraft
☐ Ullundertøy	☐ Subway Surfers
☐ Kalle Anka	☐ Spotify
☐ Langrenn	☐ Elg
☐ Köttbullar	☐ Wasa
☐ ABBA	

C.

Om det er mogleg på skulen dykkar, kan de prøve å bake lussekatter. Oppskrifta finn du i vedlegg 3. Alternativt kan de avtale å bake heime og ta dei med på skulen i morgon.

Kapittel 14

No skal du lytte til det fjortande kapittelet av *Den store nordiske julechallenge*. Les nøye gjennom oppgåvene før du lyttar og arbeid med dei etterpå.

A.

Nabospråksøving for dei med dansk, norsk og svensk som utgangspunkt.

Trafikklys med Lucia-songen

Tenk på at dei fleste landa i heile Norden pleier synge Lucia-songen! Som regel syng vi den same melodien. Tekstane varierer, men har same tema. I denne oppgåva skal du arbeide med tekstane som du får utdelt av læraren din.

Du skal bruke ein grøn, ein gul og ein raud fargeblyant eller overstrekingstusj. Du skal streke over ord medan du les etter desse reglane:

Grøn = ord som har same tyding på ditt eige språk og det nordiske språket og som er stava likt

Gul = ord som har same tyding på ditt eige språk og det nordiske språket, men som er stava litt forskjellig

Raud = ord som ikkje finnest på morsmålet ditt

De kan gjerne samabeide.

B.

Sångövning för de med andra språk som utgångspunkt.

Sangdstund for dei med andre språk som utgangspunkt.

Vel ein eller fleire av Lucia-songane på eit anna språk og syng den eller dei saman i klassa.

C.

Du kan lese meir om den svenske Lucia-tradisjonen og om den svenske jula på nettet.

Kapittel 15

No skal du lytte til det femtande kapittelet av *Den store nordiske julechallenge*. Les gjennom oppgåvene før du lyttar og arbeid med dei etterpå.

A.

Gå saman to og to og fortel kvarandre kva som skjer i dette kapittelet.

- Kva er det Sofia trur lillajul går ut på?
- Kva går lillajul egentleg ut på?
- Korleis redder trioen denne julechallenge?

B.

Sett strek mellom ordet og det riktige språket:

DK	lilla/liten
NO	lille/liden
SV	lille/liten

Lillajul

Lillajul er ein veldig hyggjeleg, ålandsk juletradisjon, som finn stad laurdag før 1. søndag i advent. Her er det tradisjon at dei ålandske øybuarane hentar eit bittelite juletre, lagar bittesmå nisselandskap og om borna er ekstra heldige får dei kanskje òg bittesmå julegåver. Med andre ord så er lillajul stort sett julekvelden. Berre lita. Bitte. Lillebitte.

C.

De skal undersøke tradisjonen. Finn bilete på nettet og heng dei eventuelt opp i klasserommet. Vurder å lage ei eiga lillajul i klassa.

Kapittel 16

No skal du lytte til det sekstende kapitlet av Den store nordiske julechallenge. Les gjennom heile oppgåva før du lyttar og arbeid med ho etterpå.

A.

Du skal teikne ein instagrampost her på sida.

-Kva skriv følgjarane til Sofia til henne?

-Lag tre forskjellige positive kommentarar til Sofia. Hugs emojis!

Kapittel 17

No skal du lytte til det søttande avsnittet av *Den store nordiske julechallenge*. Les gjennom heile oppgåva, før du lyttar.

A. (før lytting)

Kva tenker du på når du tenker på Finland?

B. (medan du lyttar)

Kva er Finland kjend for ifølgje Nis? Teikn eit hjarte ved dei riktige svara.

☐ 1000 sjøar	☐ 3 millioner badstuer
☐ Mummitrolla	☐ IKEA
☐ ABBA	☐ HC. Andersen
☐ SMS-en	

C. (etter lytting)

Badstukulturen i Finland er heilt spesiell. Her skal du få lese eit lite utdrag av ein tekst om nettopp det.

Spis, sov og gå i badstu

Badstua, eller saunaen, spelar ei stor rolle i den finske kulturen. Det er ein del av kvardagen for dei fleste finnane. I badstua reinsar folk både kropp og sinn og det får fram ei indre ro. Faktisk så handlar saunakulturen meir om mental helse enn om å bli rein.

Badstutradisjonen opptrer òg i finske forteljingar, songar og myter. Folk er fødde i saunaen, dei har hatt kvardagen sin der og dei har klargjort avdøydd vener og familiemedlem i badstua. Badstua er òg samlingspunkt ved festlege høve. Til dømes midtsommar- og julesauna.

Kjelde: unric.org

Del klassa i to og lag to sirklar, ein innersirkel og ein yttersirkel, slik at alle har ein partner. Fortel partneren din kva saunaen betyr i den finske kulturen og i det finske livet generelt.

D.

Kor meiner du at julenissen bur?

Teikn eit juletre ved svaret ditt:

- Korvatunturi i Finland
- Nordpolen
- Grønland

Kapittel 18

No skal du lytte til det attande kapittelet av *Den store nordiske julechallenge*. Les gjennom oppgåvene før du lyttar og arbeid med dei etterpå.

A.

Snakk med ein medelev om kva Emma uroar seg for. Kva seier Sofia til Emma?

B.

Quiz og bytt med nordiske ordtak – vedlegg 2.

No skal de ha ein 'quiz og bytt' med nordiske ordtak. Læraren din deler ut ein papirlapp med eit ordtak på den eine sida og forklaringa på den andre. Gå rundt i klassa og quiz kvarandre i ordtaka: veit du kva ordtaket tydar? Viss ikkje kan du finne hjelp på baksida av lappen. Bytt ordtak når de har quizza kvarandre.

Kapittel 19

No skal du lytte til det nittande kapittelet av *Den store nordiske julechallenge*. Les gjennom heile oppgåva før du lyttar.

A. (før lytting)

Kva tenker du på, når du tenker på Island?

B. (medan du lyttar)

Kva er Island kjend for ifølgje Nis?

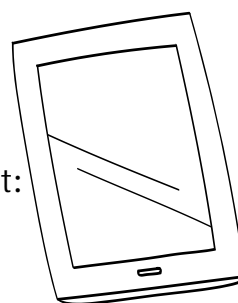
Teikn ei sol ved dei riktige svara:

☐ Geysirar	☐ Zlatan
☐ Den lille havfrue	☐ 13 julesoner
☐ Store isbrear	☐ 26 dagars jul
☐ IKEA	☐ Nordlys
☐ Varme kjeldar	☐ Trollet Gryla
☐ Fossar	

C. (etter lytting)

Sett saman riktig språk med det du kan sjå på biletet:

SV	lese Brett
DK	läsplatta
NO	tablet/lpad

I nokre skandinaviske land vel ein å IKKJE bruke dei engelske uttrykka. Kvifor trur du det er slik?

D.

Les meir om den islandske jula på nettet.

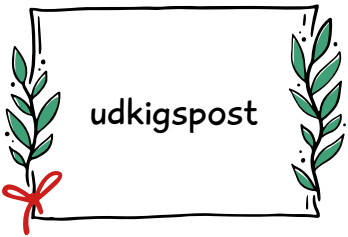

Kapittel 20

No skal du lytte til det tjuande kapittelet av *Den store nordiske julechallenge*.
Les gjennom oppgåvene før du lyttar og arbeid med dei etterpå

A. (medan du lyttar)

Lytt etter orda og sett kryss når du høyrer dei:

 udkigspost		Gryla	ninjatjejerna
lenger	nära	målstregen	meg
føttene		nordlys	

B. (etter lytting)

Prat med sidekameraten din om kven Gryla er og kor ho vaknar.

Kva gjer Emma, William og Sofia?

Kva tenker du om dubstep?

Kapittel 21

No skal du lytte til det tjueførste kapitlet av *Den store nordiske julechallenge*. Les gjennom heile oppgåva før du lyttar.

A. (før lytting)

Kva tenker du på når du tenker på Grønland?

B. (medan du lyssnar)

Kva er Grønland kjend for ifølgje Nis?

Teikn ein blome ved dei riktige svara.

☐ Den største øya i verda	☐ Donald Trump prøvde å kjøpe Grønland
☐ 13 julesoner	☐ Hundsleder
☐ Importerte juletre	☐ Fossar
☐ Heimelaga juletre	☐ Snö och berg
☐ Köttbullar	☐ Vulkaner

C. (etter lytting)

Lag ditt eige juletre av materialer du finn i nærleiken.

Om du er på ein plass med snø, kan du lage eit snøtre.

Det er òg mogleg å klippe ut eit juletre i papir og dekorere det.

Kapittel 22

No skal du lytte til det tjuende kapitlet av *Den store nordiske julechallenge*. Medan de lyttar kan de byrje på arbeidet med julehjartet.

A.

Flett eit julehjarte i fargane til det grønlandske flagget til juletreet ditt (sjå vedlegg 4). Du skal bruke kvitt og raudt papir, saks, lim til hanken og sjablongen som læraren din gir deg.

Kapittel 23

No skal du lytte til det tjuetredje kapitlet av *Den store nordiske julechallenge*. Les gjennom oppgåvene før du lyttar og arbeid med dei etterpå.

A.

Venskapet mellom Emma, William og Sofia.

Les dialogen mellom dei tre, medan dei sit i helikopteret. Kva veit vi om dei tre borna etter alt dei har vore gjennom i dei tjuetre kapitla?

William: Hvor er det vildt!! Det er den bedste dag i mit liv!!

Emma: Jag hoppas verkligen min farfar tycker att jag är häftig som har gjort allt detta.

Sofia: Slutt nå med den bestefaren... du er allerede 1000 ganger kulere enn han!

Emma: Vad menar du?

Sofia: Det er din skyld at vi har kommet så langt.

Emma: Nej... det är väl du och William som har gjort att vi klarat oss igenom de flesta av challengesen.

Sofia: Kanskje... men William og jeg ville aldri ha vært i stand til å jobbe sammen uten deg.

Emma: Men sluta nu...

Sofia: Det er sant ... du er team-kapteinen vår! Stemmer det ikke, William?

William: Snoooooork!

Sofia: William?

William: Snoooooork!

Emma: Vad hade vi egentligen gjort utan William och hans golden retriever?

Sofia: Du har rett ... så var vi nok eliminert i kostespillet i Norge.

Emma: Ja, eller åkt ut med den där fulla älgen i Sverige.

Sofia: Tænt at vi har opplevd dette sammen (gaber).

Emma: Ja, två nya bästisar/bästa vänner... det är ju nästan en julönskan i sig själv.

B.

Finn så mange ord som mogleg som skildrar dei tre:

Emma

William

Sofia

Kapittel 24

No skal du lytte til det tjuefjerde og siste kapittelet av *Den store nordiske julechallenge*.

A.

Sett strek mellom språka og det du ser på bildet:

SV	Julenissen
DK	Jultomten
NO	Julemanden

B.

Ein plass som berre tilhøyrrer borna. Ein plass der det alltid er godt å vere. Den 24. desember er nasjonaldag. Barnien. Det er noko av det dei tre hovudpersonane våre drøymmer om.

Dersom du kunne få lov til å lage ein eigen plass saman med nokre gode vener, kva og korleis skulle det vore på øya og kva skulle plassen heite? Lag ei liste med dei 10 viktigaste tinga under. Snakk med ein medelev om den heilt eigne staden din.

Den siste oppgåva di

Bretteboka mi om nordiske juletradisjonar og fun facts.

Gjennom dei siste 24 kapitla har du fått mykje informasjon om dei nordiske landa, dei skandinaviske språka, dei ulike juletradisjonane og ikkje minst om venskap. Dette skal du samle i ei brettebok med tittelen *Den nordiske julechallenge min*.

Sjå den korte videoen på Norden i Skolen, som viser korleis ein gjer det.

I bretteboka skal du samle all den viktigaste informasjonen du har fått i løpet av dei mange kapitla. Du bestemmer sjølv kva det er som skal vere med i boka di.

Vis fram bøkene dykkar til kvarandre, vis dei til foreldra dykkar og hugs å sende eit bilete til Norden i skolen når de er ferdige:

kontakt@nordeniskolen.org

